El risc de salinització amenaça bona part dels aqüífers de la Costa Brava

▶ La qualitat d'altres perilla per l'activitat agrícola i per l'aigua que ve de les depuradores

GIRONA | DdG

DIARI DE GIRONA



El Baix Ter, una zona on la qualitat dels aqüífers es veu amenaçada per l'activitat agrícola de la superfície.

■ La majoria de municipis de la Costa Brava han hagut de diversificar les seves fórmules de subministrament d'aigua potable, ja que l'increment de la demanda (lligada sobretot al desenvolupament turístic) els ha obligat a perforar nous pous i fins i tot buscar aigua en aqüífers més profunds o distants. En els casos més extrems, s'han hagut de connectar les xarxes municipals a les aigües embassades a les capçaleres o trams mitjans de rius com la Muga i el Ter. Cal tenir en compte, però, que bona part dels aqüífers de la zona presenten un elevat risc de salinització, mentre que altres es veuen amenaçats per l'activitat agrícola o fins i tot per les aigües de les estacions depuradores.

Aquest anàlisi es troba recollit en l'estudi *Avaluació dels efectes del canvi climàtic a la Costa Brava*, impulsat per la Universitat de Girona (UdG) i elaborat per Anna Ribas, Josep Calbó, Albert Llausàs i Joan Albert López. Segons les esves dades, bona part dels aqüífers de la Costa Brava presenten un risc elevat de salinització per intrusió d'aigua marina. Aquest és el cas, en primer lloc, dels situats a l'Albera i el cap de Creus, que abasteixen principalment els municipis de Colera, Llançà i el Port de la Selva. L'extensió d'aquests aqüífers és de sis quilòmetres quadrats, i s'associen a la riera de Colera o Molinars, a la del Port de la Selva i la de Llançà.

En canvi, l'aqüífer de l'Empordà -que s'estén a 614 quilòmetres quadrats a la depressió de l'Empordà- compta amb una bona ubicació que fa difícil que es vegi amenaçat per la intrusió salina. Es calcula que la seva recàrrega anual és d'uns 34 hectòmetres cúbics, tot i que està poc explotat per part dels municipis de la Costa Brava, ja que hi ha molt poques poblacions que s'ubiquin en el seu domini. Això fa que les pressions per extreure aigua siguin poc significatives amb relació a les pressions que rep el seu estat químic, amenaçat per les activitats que hi impacten.

En tercer lloc hi ha l'aqüífer fluviodeltaic del Fluvià-Muga, un sistema d'aigües subterrànies que s'estén al llarg de 184 quilòmetres al llarg del curs baix d'aquests dos rius. La pressió extractiva sobre aquest aqüífer ha estat moderada, i la major part ha estat destinada a usos agrícoles i proveïment de càmpings i àrees residencials, així com per als nuclis de Sant Pere Pescador i l'Armentera. Per la seva topografia plana i la naturalesa del seu sòl, també presenta una elevada vulnerabilitat a la salinització per intrusió marina.

A continuació es troba l'aqüífer dels paleògens del Baix Ter, localitzats bàsicament a l'àrea de Torroella i Pals. La seva gran profunditat i la presència d'aigües més superficials fa que les extraccions en siguin moderades, i la seva principal amenaça és la salinització, a causa de la proximitat del mar.

El perill de l'agricultura

També a l'àrea de Torroella, Pals i l'Escala existeix l'aqüífer fluviodeltaic del Ter, que és bàsicament superficial però que compta amb estrats més profunds. L'explotació de les seves aigües és substancial, majoritàriament destinada a l'abastiment urbà, tant als municipis sota els quals hi ha l'aqüífer de la Mancoumitat de la Costa Brava Centre, inclòs Palafrugell Begur. La qualitat de les seves aigües es veu amenaçada per la intensa activitat agrícola que hi ha a la superfície, fet que afavoreix l'escolament d'agroquímics i pesticides.

A continuació es troben els aqüífers al·luvials de la Baixa Costa Brava, situats entre Palafrugell i Lloret de Mar i una extensió de 41 quilòmetres quadrats. El fenomen de la intrusió salina, juntament amb l'abocament d'aigües procedents de tractaments secundaris de les estacions depuradores, es tradueixen en concentracions elevades de substàncies com l'amoni, nitrats, clorurs, sulfats i metalls que amenacen la qualitat química de les aigües.

Finalment, el darrer és l'aqüífer fluvial de la Baixa Tordera i el delta, de 21 quilòmetres quarats. La pràctica totalitat del volum d'aigua n'és extreta: es tracta de 37 hectòmetres cúbics anuals que es destinen, en un 70%, al subministrament d'aigua potable. Els valors puntualment alts de clorur i conductivitat posen de manifest el risc d'intrusió salina.

Diari de Girona. 20/04/09